

dizajn:cre:um ¹ 2024

30 rokov reflexie dizajnu

Inolab

Výskumno-vývojové
oddelenie SCD

V spolupráci

SLOVENSKÉ
CENTRUM
DIZAJNU

Tlač seriálu dizajn:cre:um 1_2024 je realizovaná na papieri
----- g/m² - QTG od spoločnosti Antalis

S láskavou podporou

sappi

antalis ^{EM}
Just ask Antalis

web SCD

Slovenské centrum dizajnu

Slovenské centrum dizajnu (SCD) skúma, prezentuje a popularizuje dizajn na Slovensku, ale tiež zachraňuje predmety kultúrnej hodnoty z oblasti dizajnu, úžitkového umenia a architektúry prostredníctvom svojho oddelenia Slovenského múzea dizajnu (SMD).

web Inolab

Inolab

Výskumno-vývojové oddelenie SCD sa na verejnosti prezentuje pod značkou *Inolab* a prepája odborníkov z rôznych sektorov.

web LOMA

LOMA

Knižnica materiálov LOMA zbiera vzorky experimentálnych materiálov z celého sveta. Nájdete v nej rôzne druhy plastov, kovov, prírodných materiálov a textilu, ale aj rôzne materiálové prieniky.

Vzorky sú umiestnené na tabuľkách so stručným popisom materiálu a odkazom na komplexnú informáciu, vrátane chemického zloženia a príkladov využitia.

Navštíviť ju môžete v priestoroch Inolabu v Hurbanových kasárňach v Bratislave vo vopred dohodnutom termíne.

Časopis Designum

V súčasnosti je *Designum* významnou platformou diskurzu o dizajne. Svojimi príspevkami sa snaží komunikovať aktuálne ekologické či spoločensky angažované témy, nahliadať na dizajn kriticky alebo prehodnocovať históriu z rôznorodých perspektív.

Časopis *Designum* prešiel v priebehu rokov mnohými vizuálnymi a obsahovými zmenami. Na tvorbe jeho vizuálnych koncepcií sa vystriedala takmer stovka grafických dizajnérov a dizajnérok.

Obsah spoluvytváralo niekoľko desiatok domácich aj zahraničných prispievateľov a prispievateľiek. Menili sa aj redakčné tímy, ktoré sa zaslúžili o aktualizáciu rubriek a tém.

Jeho stránky sú plné aktuálnych informácií o súčasnom dizajne na Slovensku aj v zahraničí. Okrem toho obsahuje pravidelné rubriky z dejín a teórie dizajnu, predstavuje názory a prácu zaujímavých dizajnérov a výrobcov, informuje o významných svetových dizajnérskejších podujatiach a prináša štúdie, tematické bloky, eseje, rozhovory, portréty významných osobností, recenzie, podnety a inšpirácie.

Časopis *Designum* je určený pre širokú verejnosť, ale najmä pre dizajnérov, teoretikov, pedagógov, historikov a študentov dizajnu, architektov, výrobcov, manažérov, umeleckých remeselníkov, obchodníkov a ľudí, ktorí majú radi kvalitný dizajn.

Zdroje textov:

scd.sk/o-casopise-designum/

scd.sk/o-platfome-e-designum/

scd.sk/clanky/vystava-k-30-vyrociu-designumu/

Premeny formy

Nulté číslo časopisu *Designum* vyšlo na jeseň 1993 v roku vzniku samostatnej SR, ako nástupca spoločného česko-slovenského časopisu *Design Trend*, ktorý v rokoch 1992–1993 spoločne vydávali Design centrum ČR a Slovenské design centrum (pôvodné názvy).

Jeho pôvodnú podobu vytvorilo grafické štúdio Mr. Design (Milan Mravčák, Richard Čisárik a Bjørn Kierulf). Táto trojica dizajnérov prišla nielen s vlastnou víziou časopisu o dizajne, ale aj s názvom **DE SIGN®UM**, ktorý zašifrovaným slovom design pripomínal latinský nápis, značku (sign), ale aj um.

Ich koncept zahŕňal akýsi manifest, ktorým sa snažili tlmočiť svoje tvorivé poslanstvo založené „na myšlienke vytvorenia priestoru na prezentáciu slovenského dizajnu, sprostredkovania rôznych názorov či prístupov a prehlbovania všeobecnej informovanosti v oblasti dizajnu“ (DE SIGN®UM 0/1993).

Poskytoval príležitosť hosťujúcim dizajnérom, na grafickej úprave až do roku 1996 participoval široký okruh dizajnérov. Podieľali sa na úprave jednotlivých strán (na nultom čísle spolupracovalo až 9 autorov).

Podľa dizajnérov Mr. Design:

„Časopis sa tak stáva aj pracovným priestorom, výstavnou plochou názorov a prístupov v oblasti grafického dizajnu.“

Grafická úprava postupne prešla pod Jana Meisnera (*tryo*), ktorý v pozícii art manažera pokračoval v spolupráci s prizývanými dizajnérami a dizajnerkami.

designum 1
2006
 designum 2
2006
 designum 3
2006
 designum 4
2006
 DESIGNUM 5
2006
 designum 1
2007

Na tento koncept participácie nadviazala aj Zuzana Chmelová, avšak okruh hostujúcich dizajnérov sa postupne zmenšoval. Okrem toho dizajnérka pristúpila k určitej zmene variantom loga a jeho horizontálnym umiestnením na obálke (1/2002).

Typografiu inovoval Vladislav Rostoka (2-4/2002), no zakrátko sa Zuzana Chmelová vrátila s novým vizuálom a layoutom, ktorý prispel k zmene formátu a obsahovej štruktúry.

V roku 2006 prichádza s novým konceptom štvorica malých grafických dizajnérov – Palo Bálík, Marcel Benčík, Emil Drličiak, Ján Šicko. Postavili ho na výraznom zmenšení formátu, variovaní logotypu.

Neskôr sa layoutu ujal Emil Drličiak, ktorý od čísla 4/2008 prenechal vizuálnu koncepciu pôvodného layoutu a riešenie obálky Robertovi Paršovi.

Na grafickú úpravu ročníkov 2012 - 2013 boli potom prizvaní aj ďalší grafickí dizajnéri – Boris Meluš, Martin Mistrík, Katarína Balážiková, Milk studio a dvojica Juraj Blaško a Matúš Lelovský.

K 20. výročiu časopisu vypísala redakcia súťaž na vytvorenie nového loga a layoutu. Porota na čele s Palom Bálikom vybrala spomedzi piatich návrhov Matúša Lelovského a Juraja Blaška, ktorí prišli s novým riešením loga spolu s kapitálkou **D**, ako aj s koncepciou vnútornej štruktúry obsahu.

Zväčšenie formátu tak pomohlo vyzneniu obrazového materiálu, ale aj rozsahu príspevkov, ktoré získali priestor na hlbšie spracovanie a zároveň časovú rezervu na prípravu, keďže Designum začal vychádzať opäť v štvrtročnej periodicite.

Od roku 2015 prevzal grafickú úpravu a zalomenie časopisu pod svoju gesciu Matúš Lelovský.

Časopis Designum už niekoľko ročníkov poskytuje priestor na prezentáciu nových písniem, ktoré vznikli za posledné obdobie na Slovensku. Zámerom je písmu nielen prezentovať, ale prostredníctvom využitia v nadpisoch jednotlivých príspevkov ich aplikovanie aj sprostredkovať v praxi.

**Výstava Všetko najlepšie, designum!
mapuje tridsaťročnú históriu
odborného časopisu Designum.**

Prezentácia v Galérii dizajnu Satelit sleduje po jednotlivých číslach jeho dlhodobú existenciu v premenách, ktoré ho sprevádzali počas troch desaťročí pôsobenia.

Výstava, ktorej dizajnérske riešenie (Matúš Lelovský) zdôrazňuje akúsi linearitu vizuálneho spracovania jednotlivých ročníkov, neprezentuje časopis ako nedotknuteľný galerijný exponát. Práve naopak, umožňuje návštevníkom a návštevníčkam vziať si ho do ruky, ohmatať štruktúru papiera, zacítiť tlačiarenskú vôňu a prelistovať jeho obsah.

Autori a autorka vizuálnych koncepcií:

Milan Mravčák, Richard Čisárik, Bjørn Kierulf (Mr. Design), Jan Meisner (tryo), Zuzana Chmelová, Palo Bálik, Emil Drličiak, Marcel Benčík, Ján Šicko, Juraj Blaško, Matúš Lelovský.

Hostujúci dizajnéri a dizajnéry:

Peter Biľak, Pavel Blažo, Richard Čisárik, Bjørn Kierulf, Roman Krajčír, Milan Mravčák, Julo Nagy, Vladislav Rostoka, Juraj Žilincár, Pavol Rozložník, Viktor Lipták, Vladimír Jurkovič, Ľubomír Krátky, Martin Krýsl, Milan Machajdík, Zoltán Salamon, Marek Ormandík, Ľubica Tomašítková, Diana Uramová, Juraj Linzboth, Viktor Mada, Tomáš Haleš, Lucie Meisnerová, Andrea Štecková, Lukáš Uher, Jan Meisner, Ivan Jakubec, Jozef

Dóka, Juraj Habodász, Peter Horváth, Pavel Choma, Milan Veselý, Aleš Votava, Stanislav Stankoci, Pavla Šoltisová, Marta Balážiková, Nina Veselá, Ilona Németh, Robert Urbásek, Martin Augustín, Ľubomír Stančík, Jana Lokšenincová, Miroslav Cipár, Karol Rosmány, Ľubomír Longauer, Jozef Pernecký, Ľubica Fábri, Imrich Vaško, Juliana Michalčáková, Eleonóra Pastorová, Jakub Meisner, Svetozár Mydlo, Andrej Krátky, František Kudláč, Juraj Demovič, Jana Sapáková, Eva Kovačevičová-Fudala, Dali M. Campbell, Peter Ďurík, Eva Ondrášková, Ivan Bílý, Rastislav Michalík, Ján Filípek, Juraj Blaško, Katarína Balážiková, Robert Paršo, Boris Meluš, Martin Mistrík, Martin Kahan, Martin Jenča, Andrej Barčák, Ado Juráček, Matúš Lelovský.

GALÉRIA
DIZAJNU
SATELIT

Všetko nejlepší, designum!

15. 2. 2024 – 21. 7. 2024

Hurbanove kasárne,
Kollárovo námestie 10,
811 07 Bratislava, Slovensko

Otváracie hodiny
Streda - nedeľa 14:00 - 18:00

30 rokov časopisu
135 tlačných vydaní
2 609 príspevkov
10 699 strán
83 grafických dizajnérov
a dizajnérok

Koncepcia: Mgr. Jana Oravcová, PhD., a redakcia
Dizajn výstavy: Matúš Lelovský a Peter Liška
Grafický dizajn: Matúš Lelovský
Foto: Adam Šakový

Premeny tém

Dizajnerská scéna na Slovensku sa v priebehu času výrazne vyvinula a dizajnéri sa od 90. rokov prispôbovali novým sociálnym, ekonomickým a politickým podmienkam. Počas jeho existencie prišlo na scénu niekoľko nových generácií dizajnérov.

Časopis Designum sleduje tieto premeny ako aj vplyv globálnych hnutí od tradičného remesla, až po uplatňovanie súčasných technológií, konceptov a trendov.

Priemysel, ekonomika, školstvo i kultúra sa dostali do nového kontextu vzájomnej spolupráce a konkurencie v Európskej únii.

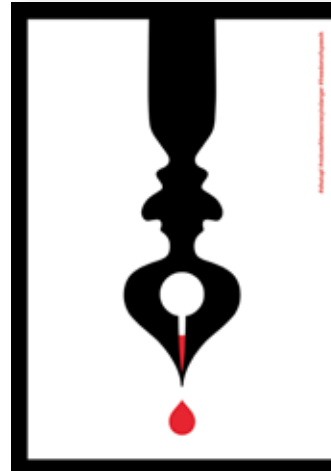
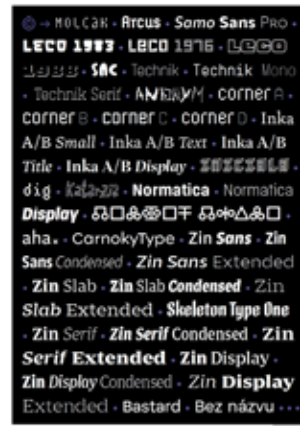
K voľnému pohybu tovaru a talentu sa pridali počítače a nové digitálne technológie a možnosť šírenia informácií cez internet.

Pred dizajnérmí dnes opäť stoja nové ekologické a sociálne výzvy a otázky vzbudzuje aj rýchly nástup umelej inteligencie.

Historické kontexty

Slovenské centrum dizajnu, ako vydavateľ časopisu považuje za dôležité nielen aktuálne dianie, ale aj poznanie histórie dizajnu a prínos slovenských osobností k jeho vývoju v bývalom československu a vo svete.

Preto v roku 2013 zriadilo ako svoju súčasť **Slovenské múzeum dizajnu**, ktoré sa hlási k tradícii pokusov o založenie umeleckopriemyselného múzea v minulosti.

e-designum

Špecializuje sa na zbieranie, prezentáciu a výskum všetkých foriem dizajnu a vybraných oblastí úžitkového umenia, architektúry a súvisiacich disciplín, vrátane prienikov s voľnou výtvarnou tvorbou, fotografiou a novými médiami.

Keďže sa diskusia o dizajne ako o veľmi vitálnom odbore už dávnejšie presunuli aj na internet, od roku 2017 sa stala súčasťou webovej stránky Slovenského centra dizajnu platforma e-designum.

e-designum sa postupne stalo miestom, ktoré využíva viaceré prednosti internetu: najmä možnosť pružne reagovať na aktuálne udalosti nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Výskumy múzea prinášajú nové vhľady na históriu a dynamiku dizajnerskej tvorby a ich výsledky sú prezentované v časopise Designum aj odborných publikáciách SCD.

K jej založeniu viedlo aj zistenie, že záujem o zverejňovanie príspevkov o dizajne a na druhej strane aj o ich obsah stále narastá a štvrťročná periodicita a rozsah časopisu Designum ich nedokážu pokryť.

Platforma nepozná obmedzenia v rozsahu zverejneného textu a obrazového materiálu, demokraticky poskytuje možnosti aj mladým, začínajúcim autorom a ponúka priestor najrôznejším témam.

Inzercia

Ak chcete osloviť cieľovú skupinu zaujímajúcu sa o dizajn, polygrafiu a kvalitné výrobky je Designum ideálne miesto na propagáciu vašich produktov a služieb.

Kvalitné grafické papiere, na ktorých sú jednotlivé čísla časopisu vytlačené a jeho celková úprava dodajú vašej celostranovej reklame presvedčivosť.

Cenník inzercie v časopise Designum:

- € 800 štvrtá strana obálky
- € 600 druhá alebo tretia strana obálky
- € 400 celá strana v časopise

Uvedené ceny sú orientačné.

Neštandardné formy reklamy, množstevné a objemové zľavy a výsledná cena sa vždy určia dohodou s redakciou časopisu a vedením SCD.

Predaj a distribúcia

Časopis Designum je dostupný v stánkoch distribučnej spoločnosti Mediaprint Kapa a vo vybraných kníhkupectvách a galériách na Slovensku a v zahraničí:

- **Galéria Satelit SCD**, Hurbanove kasárne, Kollárovo nám. 10, Bratislava
- **Kníhkupectvo Artforum** v Bratislave, Žilíne a Košiciach
- **Knihy LIC**, Nám. SNP 11 v Bratislave
- **Kníhkupectvo Ex Libris, SNG**, Nám. Ľudovíta Štúra v Bratislave
- **Kníhkupectvo Martinus**, Obchodná ul. 26, Bratislava
- **slávica-dizajn**, Laurinská 19, 811 01 Bratislava
- **VPRIESTORE**, Klemensova 5, Bratislava
- **Uměleckoprůmyslové museum v Praze**, Museum Shop Modernista, ulice 17. listopadu 2, 110 00 Praha 1, Česká republika

Predplatné

Časopis prináša aktuálne trendy, názory a ukážky práce slovenských dizajnérov. Uverejňuje informácie o aktuálnom dianí, ale aj o dejinách a teórii dizajnu

Využite možnosť predplatného a štyrikrát do roka môže urobiť radosť sebe, vašim kolegom, alebo priateľom. Objednajte si, alebo darujte predplatné ešte dnes.

Každý predplatiteľ (fyzická osoba) ako bonus získava ročný členský preukaz do špecializovanej Knižnice SCD zadarmo.

Predplatné Designum

- € 33.00 všetky čísla Designum 2023-24*
- € 18.00 všetky čísla Designum 2024*
- € 4.80 vybrané číslo r. 2024*
- € 15.00 všetky čísla Designum 2023*
- € 4.50 vybrané číslo r. 2023*
- € 12.00 všetky čísla Designum 2021-22
- € 3.40 vybrané číslo Designum 2021-22

* Pre SR aj zahraničie, doručenie zadarmo.

Objednanie časopisu cez online formulár.

Darovanie predplatného prostredníctvom poukážky.

Archív Designum ponúka všetky vydania po rok 2020.

Designum vo formáte PDF po rok 2019 na Issuu.com.

Facebook

Instagram

youtube

linkedin

Inolab

Výskumno-vývojové
oddeľenie SCD

Obálka a vnútorná dvojstrana: Foto © Adam Šakový

Texty: Robert Paršo, vedúci VVO SCD

Korektúry: Silvia Kružliaková a Gabriela Ondrišáková

Foto: Archív časopisu Designum.

Príloha je súčasťou časopisu PrintProgress

Redakcia

Slovenske centrum dizajnu

Jakubovo nám. 12

814 99 Bratislava

Redakcia Designum:

Jana Oravcová
jana.oravcova@scd.sk
+421 2 204 77 318
+421 918 110 256

Redakcia e-esignum:

Lubica Pavlovičová
lubica.pavlovicova@scd.sk

Marketing a mediálna podpora:

Barbora Krejčová
barbora.krejцова@scd.sk

Distribúcia a predplatné:

Katarína Kubalová
predplatne@scd.sk